KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 2. maj 1979

om den britiske rentetilskudsordning til fordel for off-shore-industrien (Off-shore Supplies Interest Relief Grant, OSIRG)

(Den engelske tekst er den eneste autentiske)

(79/496/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter at have givet de interesserede parter frist til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger :

I

1. Den britiske regering meddelte ved verbalnote af 18. juli 1973 Kommissionen, at den i medfør af sektion 8 i Industry Act 1972 agtede at indføre en rentetilskudsordning til fordel for off-shore-industrien ;

2. ved at yde et sådant rentetilskud, der skulle bringe kreditvilkårene på linje med de vilkår, der gælder i andre lande, vil den britiske regering ved anvendelsen af denne støtteordning søge i Det forenede Kongerige at skabe en industri for off-shore-materiel, som kan konkurrere med tilsvarende industrier i udlandet ;

3. denne støtte ydes i form af rentetilskud på 3 points ved finansiering i forbindelse med salg af faste platforme, installationer til sådanne platforme samt undersøiske rørledninger og fortøjningsanlæg (herefter benævnt off-shore-materiel) ; den del af prisen, hvortil der kan ydes støtte, er fastsat til 80 % af kontraktprisen, og endvidere vil der kun kunne ydes støtte med hensyn til udgifterne for de første tre konstruktionsår ; rentetilskuddet ydes for en periode på maksimalt otte år, hvoraf de fem sidste udgør tilbagebetalingsperioden ;

4. støtten kan teoretisk set komme såvel købere som leverandører af off-shore-materiel til gode ; i praksis er der tale om støtte til fordel for produktionen af off-shore-materiel i Det forenede Kongerige, og i næsten samtlige tilfælde er det producenter i Det forenede Kongerige af sådant materiel, som anmoder om, at den pågældende ordning må blive bragt i anvendelse over for dem ; selv om ansøgeren måtte være en køber, vil han ikke opnå en reel fordel af en sådan støtte, hvis formål ene og alene er, at de britiske producenter skal kunne tilbyde kreditvilkår svarende til dem, der tilbydes af deres konkurrenter ;

5. materiel, komponenter og underkontrakter, som i øvrigt kunne modtage støtte, kan ikke opnå støtte, hvis de er indført fra eller placeret i andre medlemsstater ;

II

1. i sin fandt Kommissionen ikke, at der var fornøden anledning til at rejse indsigelse over for iværksættelsen af den pågældende støtteordning, eftersom der var tale om støtte til fordel for en industrisektor, der på daværende tidspunkt var lidet udviklet i Fællesskabet ; denne stillingtagen var mulig, fordi ordningen tilsigtede at udvikle en ny teknologi, der skulle muliggøre en hurtig udnyttelse af olie- og gasressourcerne på et område, hvor der endnu ikke eller kun i ringe grad var samhandel inden for Fællesskabet ; siden indførelsen af denne støtteordning i 1973 er salget i denne sektor på det britiske marked steget fra ca. 650 mio £ til 1 300 mio £ i 1974 ; som følge af markedsudviklingen fordrejer denne støtte konkurrencen eller truer hermed ;

2. på grundlag af den løbende undersøgelse, som i medfør af EØF-traktatens artikel 93, stk. 1, er foretaget af de eksisterende støtteordninger, nåede Kommissionen i 1976 frem til den konklusion, at off-shore-industrien inden for Fællesskabet har undergået en betydelig udvikling, siden den første undersøgelse af den engelske støtteordning fandt sted, hvorfor støtten ikke længere er berettiget — i hvert fald ikke i sin oprindelige udforming ;

3. på basis af de oplysninger, som den britiske regering har givet, har de øvrige medlemsstater på anmodning fra Kommissionen forpligtet sig til ikke længere at yde nogen form for støtte, der ville medføre nedsættelse af renten for deres virksomheders leverancer af off-shore-materiel, beregnet til udnyttelse på Det forenede Kongeriges fastlandssokkel ;

4. ved skrivelse af 14. januar 1976 foreslog Kommissionen i medfør af EØF-traktatens artikel 93, stk. 1, den britiske regering at indføre en række foranstaltninger med henblik på at udvide den pågældende støtteordning, således at den også skulle finde anvendelse på produkter, der fremstilles i andre medlemsstater;

5. ved skrivelse af 13. februar 1976 til Kommissionen bestred den britiske regering Kommissionens standpunkt med hensyn til den pågældende støtteordnings indvirkning på konkurrencevilkårene;

6. ud fra de oplysninger, Kommissionen sidder inde med vedrørende markedet for off-shore-materiels udvikling i Det forenede Kongerige og den konkurrencefordejning, som OSIRG-ordningen har medført for producenterne i de øvrige medlemsstater, har Kommissionen ikke kunnet tilslutte sig dette standpunkt;

7. Kommissionen besluttede den 23. december 1976 at indlede den i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, omhandlede procedure over for denne støtteordning, og den britiske regering blev underrettet herom ved skrivelse af 4. januar 1977 (SG (77) D/25);

8. Kommissionen begrundede sit standpunkt med, at den fandt, at der her betingelsesløst blev ydet offshore-industrien en støtte, og at den således ikke ydes som led i gennemførelsen af mål, der tager sigte på en kvalitativ tilpasning af den pågældende industri; den omhandlede støtte kan indvirke på samhandelen inden for Fællesskabet; en række industrikredse inden for Fællesskabet, som i den anledning havde indgivet klage til Kommissionen, delte denne opfattelse; til dels på foranledning af denne klage og på grundlag af de bemærkninger, som de pågældende fremsatte over for Kommissionen, konkluderede denne, at den pågældende støtte indvirkede på handelsvilkårene på en måde, der var i strid med den fælles interesse;

III

1. den britiske regering meddelte ved skrivelse af 4. februar 1977, at den ikke kunne dele Kommissionens opfattelse, idet den anførte, at konkurrencen mellem medlemsstaterne ikke forekom berørt af den omhandlede støtte, og den understregede samtidig betydningen af, at støtten opretholdes i sin nuværende udformning, både af hensyn til off-shore-industriens udvikling og af hensyn til opretholdelse af beskæftigelsen;

2. den britiske regering har anført, at producenterne i de øvrige medlemslande har et salg på det britiske marked, der omtrent er stabilt i forhold til Det forenede Kongeriges samlede marked; dette er dog ikke noget argument for, at konkurrencen ikke er blevet påvirket, idet producenterne i de øvrige medlemslande kunne have haft en større markedsandel, end de for øjeblikket har, hvis støtten ikke havde foreligget; efter en ekspansionsperiode, som førte til en meget kraftig forøgelse af dette marked i Det forenede Kongerige, er der nu indtrådt en reduktion, og konkurrencen er meget hård for nye produktionskontrakter;

3. ifølge Kommissionens opfattelse har den britiske off-shore-industri allerede fra starten haft en betydelig fordel i forhold til de øvrige producenter inden for Fællesskabet, derved at de har let adgang til åbent hav og til et af de vigtigste markeder for off-shore-materiel; ydelse af støtte i form af rentetilskud kan forøge denne fordel yderligere;

4. flere medlemsstater har haft samme betænkeligheder som Kommissionen over for denne støtteordning; en af medlemsstaterne er af den opfattelse, at den britiske støtte medfører en reduktion af de øvrige medlemsstaters markedsandel; en anden finder, at ordningens diskriminerende virkning er øget siden 1976; at den pågældende støtteordning fører til konkurrencefordrejninger, derved at leverancer fra de øvrige medlemsstater udelukkes, er endvidere blevet bekræftet af to andre medlemsstater;

5. en række medlemslandes fagorganisationer inden for off-shore-industrien har givet udtryk for alvorlige betænkeligheder med hensyn til OSIRG-støtteordningens indvirkning på samhandelen;

IV

efter at proceduren blev indledt, har den britiske regering ved skrivelse af 27. april 1978 fremsat en sække forslag til ændring af OSIRG-støtteordningen; disse ændringer skulle indebære, at støtten herefter kun skulle ydes, dersom det britiske tilbud konkurrerede med et eller flere tilbud fra værfter i tredjelande, eller dersom ordren — til trods for at også værfter i andre medlemsstater havde fremsat tilbud — alligevel ville gå til et værft i et tredjeland; endvidere indeholder forslagene bestemmelser om, at støtte kan ydes på betingelse af, at den britiske andel af kontrakten er på mindst 50 %;

V

1. OSIRG-støtteordningen bør i første omgang undersøges generelt og dernæst med henblik på spørgsmål om, hvorvidt varer, der indføres fra de øvrige medlemsstater, er udelukket fra støtte;

Ordningen OSIRG som helhed

2. markedet for off-shore-materiel er i øjeblikket inde i en periode, hvor der er meget hård konkurrence både fra virksomheder i tredjelande og mellem

virksomhederne i medlemsstaterne ; ca. 20 % af det off-shore-materiel, der benyttes på Det forenede Kongeriges kontinentalsokkel, stammer fra de øvrige medlemsstater ; den støtte, der ydes i medfør af OSIRG-ordningen, og som finansieres ved hjælp af statsmidler, reducerer købers udgifter ved salg af de i Det forenede Kongerige fremstillede off-shore-materiel ; i betragtning af dette markeds internationale karakter vil en sådan støtte påvirke samhandelen og fordreje konkurrencen inden for Fællesskabet ved at begunstige den britiske industri i forhold til konkurrenter fra Fællesskabet ; følgelig er der tale om støtte af den i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, omhandlede art ;

3. en sådan støtte kan ikke falde ind under undtagelsen i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), da det er konstateret, at denne støtte på et tidspunkt, hvor den pågældende industri var inde i vanskeligheder, ikke kunne sikre opretholdelsen af varig beskæftigelse i udviklingsområder ; henved halvdelen af de pågældende værfter blev nemlig lukket til trods for den pågældende støtteordning, og andre værfter er uden ordrer eller færdiggør blot igangværende arbejde ;

4. OSIRG-ordningen kan ej heller omfattes af undtagelsesbestemmelserne i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), da der er tale om en driftsstøtte, der ikke kan siges at fremme udviklingen af den her omhandlede britiske sektor, derved at den gøres konkurrencedygtig og i stand til at fungere uden støtte ; selv om støtten ikke har kunnet sikre opretholdelsen af beskæftigelsen på samtlige værfter, der bygger platforme m.v., har den dog på et i høj grad vigende marked ført til konkurrencefordrejning på bekostning af værfterne i andre medlemsstater ; støtten kan således hæmme en strukturtilpasning

Udelukkelsen af importerede produkter

5. selv om en metode, hvorefter beregningsgrundlaget for støtten ansættes til den samlede anlægspris, herunder prisen for komponenter og underkontrakter, måtte anses for værende forenelig med det fælles marked, er en sådan beregningsmetode dog uacceptabel i det omfang, hvor varer indført fra de øvrige medlemsstater udelukkes fra dette beregningsgrundlag ; denne foranstaltning er derfor uforenelig med fællesmarkedet, hvad enten en sådan beregningsmetode betragtes som værende en del af en støtteordning til fordel for off-shore-industrien betragtet som en helhed eller som en del af støtten til fordel for producenter af komponenter eller underkontrahenter eller som en del af en støtteordning til fordel for producenter af fast inventar, vil den ikke kunne anses som forenelig med det fælles marked ;

6. det er blevet anført, at formålet med støtteordningen til fordel for off-shore-industrien kræver, at der ikke ydes støtte til komponenter indført fra andre medlemsstater, men et sådant argument indebærer ikke desto mindre en selvmodsigelse ; denne udelukkelse har til virkning at formindske efterspørgselen efter udstyr og begrænse priskonkurrencen ; en sådan udelukkelse vil derfor være i strid med de mål, der forfølges med støtten, nemlig udvikling af off-shore-industrien ;

7. ved at udelukke indførte varer fra støtteordningen vil en subsidiær støtte af den i artikel 92, stk. 1, nævnte art i øvrigt dermed ydes til en lang række virksomheder, hvis afsætning kun for en ringe del går til off-shore-sektoren ; der er således tale om driftsstøtte til fordel for en større gruppe af virksomheder, som ikke udgør en bestemt erhvervsgren, jf. EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), hvorfor den ikke kan opnå dispensation efter den i denne artikel fastsatte undtagelsesbestemmelse ;

8. hvis man ønskede at støtte disse virksomheder, ville der for øvrigt ikke være grund til kun at tage den del af deres produktion i betragtning, som går til off-shore-industrien ;

9. udelukkelsen fra støtteordningen af komponenter indført fra de øvrige medlemssater udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner ; sådanne er i strid med EØF-traktatens artikel 30, som anvendes direkte i den nationale retsorden ;

10. denne synsvinkel er et yderligere element til støtte for den antagelse, at den i denne beslutning omhandlede støtte ikke er forenelig med det fælles marked ; det er derfor ikke nødvendigt isoleret at gøre ansvar gældende i anledning af dette støtteelement ;

VI

1. endvidere bør det undersøges, om de af den britiske regering foreslåede ændringer til OSIRG-ordningen bortvejrer Kommissionens betænkeligheder ;

2. disse ændringer vil bevirke, at OSIRG-ordningen kun skulle bringes i anvendelse, når intet tilbud fra en producent i en anden medlemsstat ville kunne antages uden støtte, og i tilfælde af, at der i en medlemsstat gælder en støtteordning svarende til OSIRG-ordningen, skulle den britiske støtte kun ydes, såfremt den britiske tilbudsgiver ville kunne få ordren med mindre støtte ;

3. selv i dette tilfælde må betingelserne for anvendelse af EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, dog anses for at være opfyldt ; en sådan ændret ordning vil nemlig kunne bidrage til at forøge den britiske industris konkurrencedygtighed i forhold til konkurrenterne i de øvrige medlemsstater ; de britiske virksomheder vil — i kraft af et større marked for deres produkter og muligheden for at opretholde en større kapacitet samt takket være den omstændighed, at hver virksomhed i finansiel henseende udgør en enhed — være bedre rustet til i såvel teknisk som i finansiel henseende at imødegå konkurrencen, navnlig inden for Fællesskabet ;

4. en sådan ændret ordning vil ved sin blotte eksistens kunne bevirke, at producenterne fra de øvrige medlemsstater ville afholde sig fra udbud inden for denne sektor i Det forenede Kongerige ;

5. forslaget om, at OSIRG-ordningen bringes i anvendelse, når den britiske andel af kontrakten er på mindst 50 %, kan i øvrigt ikke bevirke, at denne foranstaltning bliver forenelig med det fælles marked ; ingen sådan begrænsning kan nemlig anerkendes ;

6. hvis Kommissionen i øvrigt anerkendte, at en medlemsstat kunne yde en sådan støtte uden i agttagelse af en vis form for fællesskabsdisciplin, ville det medføre, at samtlige medlemsstater ligeledes kunne kræve at bringe sådanne støtteordninger i anvendelse, hvilket ville medføre, at man på dette område overbød hinanden, hvorved hele den i EØF-traktaten fastsatte ordning for statsstøtte kunne bringes i fare ;

VII

af disse grunde kan den i medfør af OSIRG-ordningen ydede støtte ikke falde ind under undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra a eller c), hverken i sin nuværende udformning eller med de ændringer, den britiske regering har foreslået ; ordningen kan derfor ikke anses for forenelig med det fælles marked —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING :

Artikel 1

To måneder efter denne beslutnings vedtagelse ophører Det forenede Kongerige med at yde det i sektion 8 i Industry Act 1972 hjemlede rentetilskud til nye kontrakter om levering af off-shore-materiel.

Artikel 2

Det forenede Kongerige giver senest to måneder efter denne beslutnings vedtagelse Kommissionen underretning om de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser med henblik på at efterkomme denne beslutning.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Det forenede Kongerige.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. maj 1979.

På Kommissionens vegne

Raymond VOUEL

Medlem af Kommissionen